

Ennakkomateriaalia innokkaimmille!

Megatrendit:

Megatrendit minuutissa <https://www.sitra.fi/aiheet/megatrendit/#megatrendit-2020>

Tulevaisuusvaliokunta

https://www.aka.fi/globalassets/33stn/tilaisuudet/2019/tuv_esitys_koottu_valmis2.pdf

Tulevaisuusajattelu ja ennakointi Suomessa: http://www.protsv.fi/lfs/luennot/2019_Dufva.pdf

Tulevaisuuden työ:

Uusi työelämä ja työn muutos <https://www.slideshare.net/Elaketurvakeskus/uusi-tyelm-ja-tyn-muutos>

Kohti jaettava ymmärrystä työn tulevaisuudesta <https://www.slideshare.net/VTTFinland/foresight-friday-kohti-jaettava-ymmrryst-tyn-tulevaisuudesta-332017>

Luonto hyvinvoinnin tulevaisuuskuvissa:

Megatrendejä ja heikkoja signaaleja – Luonto kestävän hyvinvoinnin tulevaisuuskuvissa

<https://www.slideshare.net/SitraHyvinvointi/sirkka-heinonen-1362013-megatrendej-ja-heikkoja-signaale>

Luontoperustaisten työhyvinvointipalveluiden tulevaisuus - ennakointityöpaja

Aika: ke 26.8.2020 klo 12-16

Paikka: Verkko/ GoToMeeting

Järjestäjät: Elina Vehmasto, Maija Lipponen ja Taina Lilja, Luke
Maaseudun hyvinvointiyrittäjyyden koordinaatiohanke, HyvinVoi-koordinaatio

Kenelle: Työpaja on suunnattu ko. palvelujen tulevaisuuden kehittämisestä kiinnostuneille tahoille, kuten hanketoimijoille, kehittäjäorganisaatioille ja alan yrittäjille.

Lämpimästi tervetuloa!

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HyvinVoi
KOORDINAATIO

MAASEUTU 2020

25.8.2020

3

HyvinVoi-koordinaation ennakointityöpajasarja

Ensimmäinen ennakointityöpaja pidettiin Rovaniemellä 11.3.2020:

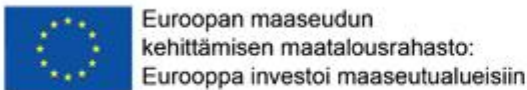
Luontoperustaisten palveluiden tulevaisuus haastavan työmarkkina-aseman asiakkaille – sosiaalinen kuntoutus, osatyökykyiset ja maahanmuuttajat.

Ennakointityöpajasarja jatkuu verkossa seuraavasti:

- ke 26.08.2020 [Työhyvinvointi- ja työuupumus](#)
- ke 30.09.2020 Mielenterveys- ja päihdekuntoutus
- ke 28.10.2020 Kehitysvammaisten päivätoiminta & Ikäihmisten virkistys-, aktivointi- ja päivätoimintapalvelut
- ke 25.11.2020 Varhaisen tuen palvelut, lastensuojelu, nuorten syrjäytymisen ehkäisy
- ke 13.01.2021 Lasten, nuorten ja perheiden liikunta- ja harrastuspalvelut
- ke 10.02.2021 Työikäisten virkistys- ja liikuntapalvelut

Lisätietoa työpajasarjasta:

<https://www.gcfinland.fi/kehittaminen/maaseudun-hyvinvointiyrittäjyyden-koordinaatiohanke/hyvinvointi-koordinaation-ennakointityöpajasarja-2020/>

Ennakointityöpajasarja

vuosi 2020-kevät 2021

Asiakasryhmä- kohtaiset ennakointi- työpajat

Sosiaalinen kuntoutus,
osatyökykyiset ja
maahanmuuttajat

Työhyvinvointi- ja työuupumus

Mielenterveys- ja
päihdekuntoutus

Kehitysvammaisten
päivätoiminta

Ikäihmisten virkistys-, aktivointi-
ja päivätoimintapalvelut

Varhaisen tuen palvelut,
lastensuojelu, nuorten
syrjäytymisen ehkäisy

Työikäisten virkistys- ja
liikuntapalvelut

Lasten, nuorten ja perheiden
liikunta- ja harrastuspalvelut

Luonto & sotehy 2040

Asiakasryhmä & luonto 2040

Tarkemmat ideoinnit

Kyselyt työpajoihin osallistuneille

Yhteen- veto 2021

Yhteen-
veto
asiakas-
ryhmä-
pajoista

Käytetään
skenaario-
työpajan
lähtökohta-
materiaalina

Skenaariotyöpaja Syksy 2021

Delfoi-
kysely

Kutsu-
skenaario
työpaja:
luonto &
sotehy-
palvelut
2040

Yhteen-
veto
delfoista
&
skenaario
-pajasta

Ennakointityöpajan tavoitteet

- 1) **Yhteiskehitellä aihioita** koskien mahdollisia tulevaisuuden luontoperustaisia palveluita ko. asiakasryhmälle ja **pohtia mahdollistavia tekijöitä**
- 2) **Verkottaa** ko. asiakasryhmän palvelujen kehittämistä kiinnostuneita toimijoita, ja **edistää laajaa alan kehittämissyhteistyötä.**
- 3) **Luoda pohjaa** luontoperustaisten sotehy-palveluiden tulevaisuuden **mahdollisuuksien kehittelylle valtakunnallisesti.**

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HyvinVoi
KOORDINAATIO

MAASEUTU 2020

Päivän aikataulu

12.00 -12.10 Työpajan tavoitteet ja kulku

12.10 -12.30 Alustus: *Kokonaisvaltainen luontokokemus työikäisten hyvinvoinnin tukena*, psykologian tohtori **Kirsi Salonen**

12.30 -12.50 Alustus tulevaisuusajatteluun

12.50-13.05 Tulevaisuusajattelun virittäily sanapilvillä

13.05 -13.10 Ryhmiin jakautuminen

13.10 -14.00 Työpajaosuus 1

14.00 - 14.15 Kahvitauko

14.15 -15.15 Työpajaosuus 2

15.15 -15.45 Työpajojen purku

15.45-16.00 Työpajan päättäminen

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HyvinVoi
KOORDINAATIO

MAASEUTU 2020

Tietosuoja & työpajan tuotosten käyttö lupa

Tätä kysyttiin Ilmoittautumislomakkeen yhteydessä:

Työpajassa koostetaan **äänitteitä ja videoita, sekä kirjallisia ja kuvallisia tuotoksia.**

Tarkoituksena on edistää vuorovaikutusta sekä **laajentaa yhteisten tuotosten käyttöä luontoperustaisten sosiaali-, terveys-, työllisyys- ja hyvinvointipalveluiden valtakunnallisessa kehittämisessä ja tutkimuksessa.**

Tietosuojalain mukaisesti, mitään sellaista tietoa ei kerätä eikä jaeta tässä työpajassa eikä sen jälkeen, joka: vahingoittaa osallistujien tai heidän edustamiensa organisaatioiden yksityisyyden suojaa, ja / tai on luonteeltaan luottamuksellista tietoa.

Hyväksyn työpajan tallenteiden ja tuotosten keräämisen, säilyttämisen ja käytön seuraavissa tarkoituksissa:

- a) osana työpajan tuotosten julkistettavaa koostetta tai raporttia,
- b) käytettäväksi, analysoitavaksi ja julkistettavaksi Luken tutkijan toteuttamassa luontoperustaisten sote-palveluita koskevassa väitöstutkimuksessa.

Nimeni saa näkyä osallistujalistassa työpajan tuotosta esittelevässä raportissa tai julkaisussa: **K / E** HyvinVoi-koordinaatiohankkeen tietosuojailmoitus: <https://www.gcfinland.fi/tiedostopankki/729/HyvinVoi-koordinaatiohankkeen-henkilotiedot-tietosuojailmoitus.pdf>

Tienviittoa tulevaisuusajatteluun

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HyvinVoi
KOORDINAATIO

MAASEUTU 2020

Megatrendit 2020

SITRA

**Väestö
ikäntyy ja
monimuo-
toistuu**

Uudenlaiset
heimot ja
yhteisöt

**Verkosto-
mainen valta
voimistuu**

Reilu vai eriarvoistava
siirtymä?

**Eko-
logisella
jälleenraken-
nuksella on
kiire**

Keskittetyt päätökset vai
laaja osallistuminen?

Kestävyyssvaje

Tulevaisuusvalta

Ympäristö resurssina vai
ympäristön tilan parantaminen?

Ratkaisut mahdollisuutena
vai uhkana?

**Talous
hakee
suuntaa**

Työn ja
kulutuksen
muutos

**Teknologia
sulautuu
kaikkeen**

+ METATRENDIT

**Postnormaalit
ajat**

**Tunteet
pelissä**

**Yhdessä
erikseen**

TEKNOLOGIA JA TYÖN MURROKSET

SYRJÄITYNEIDEN
SYRJÄKYLÄ

PISA

- BKT / A
- ELINIÄN ODOTTE
- VÄHÄINEN LAPSIKUOLLEISUUS
- PIENI LAPSIKÖYHYYS

SOZIAALINEN INVESTOINTI

KOULUTUS / VÄHEMMISTÖ LUOKKA / ALUEELLINEN / SUKUPUOLI

KOHDENNUTTU
UNIVERSALISMI

OSAAJIEN
OSUUSKUNTA

HYVINVOINTI JA PERUSTURVA

KANSALAISET
ALOITTEET

KENEN ÄÄNI
KUULUU?

ALUSTAT

JOUKKOIS-
TAMINEN

OSALLISTUVA JA
TASA-ARVOINEN

KOULLUTUS
AMMATTI
TERVEYS
VANHEMPIEN
ESIMERKKI
& MUUT
SMT

•ILMASTONMUUTOS •LUONNONVARAT
•GLOBALISAATIO
•ERIARVOISTUMINEN

OSALLISTUVA KANSALAIKUUS

Työelämän muutos – työn tulevaisuus?

Miksi työ muuttuu?

Digitalisaatio

Globalisaatio

Ikääntyminen

Millaisessa ympäristössä työ muuttuu?

**Talouden
kriisi**

**Politiikan
kriisi**

**Ympäristö-
kriisi**

Lähde: VTT, Foresight Friday: Kohti jaettua ymmärrystä työn tulevaisuudesta 3.3.2017

<https://www.slideshare.net/VTTFinland/foresight-friday-kohti-jaettua-ymmrryst-tyn-tulevaisuudesta-332017>

Mikä muuttuu? Työn sisältö

Asioiden
tuottamisesta

yhteiseen
ongelmanratkaisuun

Mikä muuttuu? Työn paikka ja käytännöt

Toimistosta ja
aikaan sidotusta
työstä

Monipaikkaiseen ja
joustavaan
toimintaan

Mikä muuttuu? Osaamistarpeet

Yksilötasolta ja
substanssitaidoista

Yhteisön
osaamiseen ja
metataitoihin

Mikä muuttuu? Toimeentulo

Säännöllisestä
palkkatyöstä

Useista puroista
kerättävään
toimeentuloon

Mikä muuttuu? Kansantalous?

Kilpailukyvyistä ja
jatkuvasta kasvusta

Työhön kestävyiden
edistämiseksi

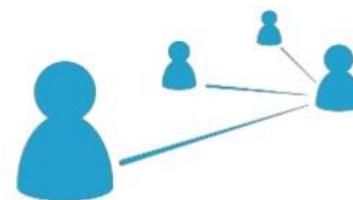

Mikä muuttuu? Yhteiskuntasuhde?

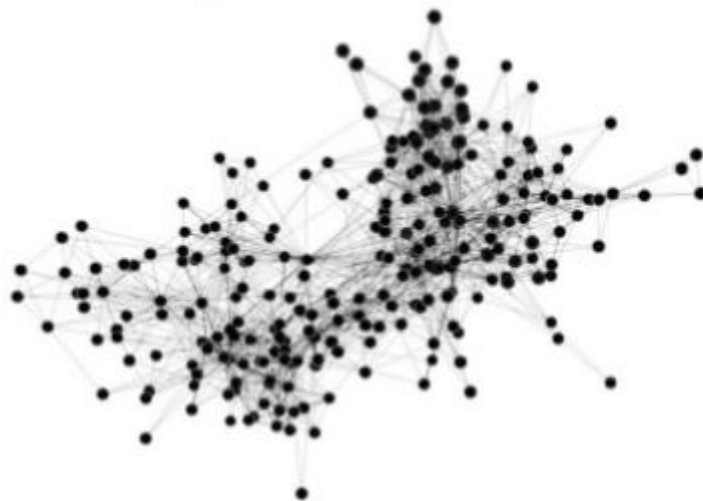
Työn kautta
kiinnittymisestä

Osallisuuteen
yhdessä tehden

Tulevaisuuden organisaatiokaavio?

Lafoux, F. 2014. Reinventing organizations: a guide to creating organizations inspired by the next stage of human consciousness. Brussels: Nelson Parker. <http://www.reinventingorganizations.com/>.

SITRA

Mitä jää tai jätetään helposti huomiotta?

Yllätykset

Joutsenet:
epätodennäköiset merkittävät
tapahtumat

Hankalat asiat

Elefantit:
todennäköiset merkittävät,
mutta huomiotta jäävät asiat

**Systemiset
muutokset**

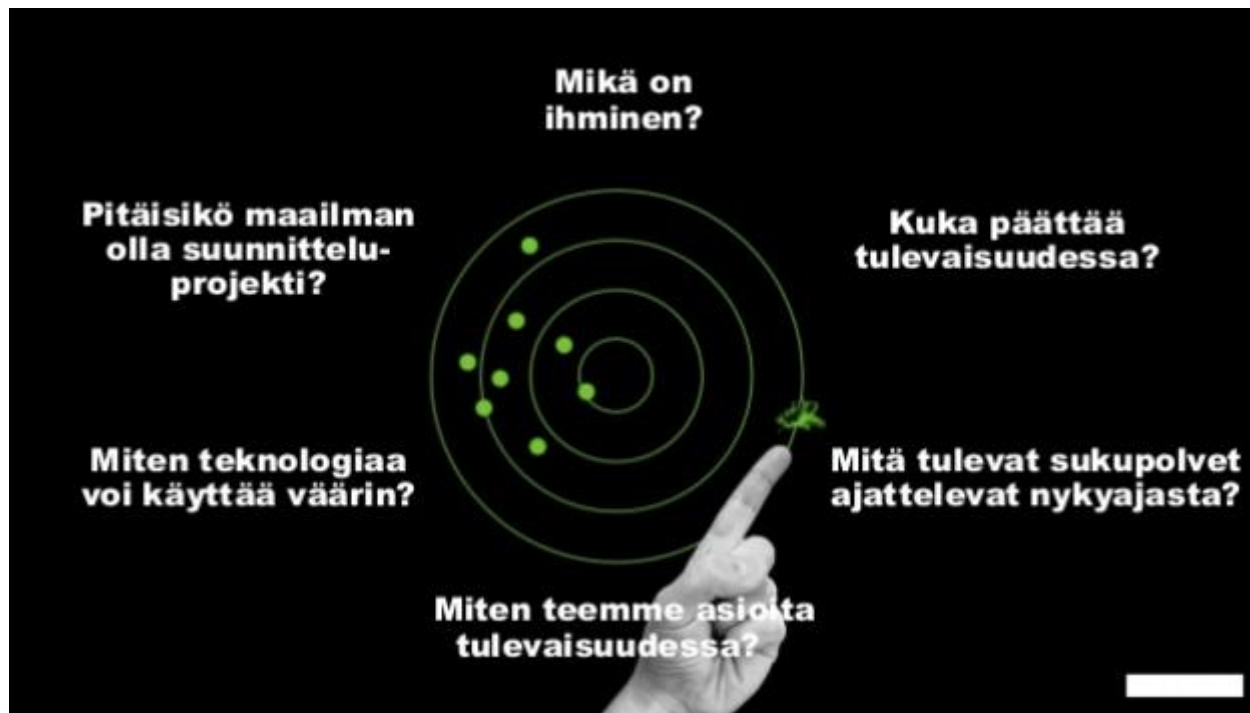

Meduusat:
pienet asiat, jotka saattavat
kasvaa suuriksi

Intressit

Krottikalat:
vaihtoehtoisten faktojen
aiheuttaman konfliktin taakse
piiloutuvat asiat

Hyvinvoinnin uusi paradigma

- proaktiivisuus
- holistisuus (ihminen – luonto – teknologia)
- osallisuus
- joukkoistamisen valta – miten saada aikaan hyvän kierre
→ merkitysyhteiskunta

Ennakoinnin muodot

Tulevaisuuteen varautuminen

Mikä muuttuu?
Mikä on epävarmaa?

Tulevaisuuksien suunnittelu

Mihin voi ja kannattaa
vaikuttaa?
Mikä on toivottavaa ja
kenen kannalta?

Tulevaisuuksien avartaminen

Mitä ei kyseenalaisteta?
Millaisia oletuksia
tehdään?

SITRA

Ajatellaan tänään:

**TULEVAISUUS-
SUUNTAUTUNEESTI**

ROHKEASTI

MAHDOLLISTAVASTI

LUOVASTI

**ENNAKKO-
LUULOTTOMASTI**

AVOIMESTI

ERITAVALLA

VILLISTI

Virittely tulevaisuusajatteluun sanapilvillä

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HyvinVoi
KOORDINAATIO

MAASEUTU 2020

Millainen on luonto vuonna 2040?

Linkki jaetaan chat-kentässä!

Avaa linkki, ja käy kirjoittamassa sanoja, mitkä kuvaavat mielestäsi **suomalaista luontoa** tulevaisuudessa, vuonna 2040

<https://answergarden.ch/1346596>

Mitä on työhyvinvointi vuonna 2040?

Linkki jaetaan chat-kentässä!

Avaa linkki, ja käy kirjoittamassa sanoja, mitkä kuvaavat mielestäsi **työhyvinvointia** tulevaisuudessa, vuonna 2040

<https://answergarden.ch/1346601>

Millaisia ovat luontoperustaiset sotehy-palvelut vuonna 2040?

Linkki jaetaan chat-kentässä!

Avaa linkki, ja käy kirjoittamassa sanoja, mitkä kuvaavat mielestäsi **luontoperustaisia sotehy-palveluja** tulevaisuudessa, vuonna 2040

<https://answergarden.ch/1346603>

Työpajan vaiheiden ohjeistus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HyvinVoi
KOORDINAATIO

MAASEUTU 2020

Työpajaosuuden aikataulu

13.05 -13.10 Ryhmiin jakautuminen

- *Jako sukunimien aakkosjärjestyksessä:*

- *Maijan ryhmä **A-K***
- *Elinan ryhmä **L-Po***
- *Tainan ryhmä **Pr-ö***

13.10 -14.00 Työpajaosuus 1

14.00 - 14.15 Kahvitauko

14.15 -15.15 Työpajaosuus 2

15.15 -15.45 Työpajojen purku

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HyvinVoi
KOORDINAATIO

MAASEUTU 2020

13.10 -14.00 Työpajaosuus 1

Alustana Kanvaasi, jokaisella ryhmällä oma:

Ryhmien linkit löytyvät chat-kentässä! Siirry omaan ryhmääsi linkin kautta!

Maijan ryhmä (a-...)

Elinan ryhmä (...-...)

Tainan ryhmä (...-ö)

Kanvaasin keskellä teksti:

Luontoperustaiset työhyvinvointipalvelut 2040

- Jokainen ryhmässä täyttää ja vie alustalle postit-lappuja pohtien: mitä tulevaisuuden luontoperustaisissa tyhy-palveluissa otettava huomioon, millaisia ne saattavat olla, keille niitä suunnataan, kenen kanssa yhteistyössä, asiaa estäviä tai edistäviä tekijöitä jne.
- Postit-laput ryhmitellään/ siirrellään yhdessä keskustellen teemoittain
- Päätetään asia tai palvelu, jonka ryhmä ottaa jatkotyöstöön

Kahvitauko klo 14.00-14.45

- paluu omaan pienryhmään klo 14.45

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HyvinVoi
KOORDINAATIO

MAASEUTU 2020

14.15 -15.15 Työpajaosuus 2

- Ryhmänvetäjä toimii kirjurina: PowerPoint-taulukkoa täytetään yhdessä keskustellen.
- Taulukkoa täytetään näin:

Otsikko:	Kirjoita otsikoksi asia tai palvelu, jota ryhmä ideoi
Miksi	Miksi tämän asian kehittäminen on tärkeää?
Kenelle	Kenen tarpeeseen/ keille tätä kehitetään?
Mitä	Mitä asian kehittäminen käytännössä tarkoittaa?
Miten	Miten asiaa kehitetään?
Kuka/ ketkä	Kenen tai keiden tulisi tätä kehittää?
Haasteet	Mitä haasteita asian kehittämisessä on?
Edistävät tekijät	Mitkä tekijät edistävät kehittämistä?

- Kun taulukko on valmis – ryhmä päättää, kuka/ ketkä ryhmästä esittelevät sen suusanallisesti yhteisessä tilassa
- Siirrytään takaisin yhteiseen GoToMeeting-tilaan: [Sama linkki, kuin aluksi!](#) Ryhmänvetäjä jakaa linkin chat-kenttään!

Täytettävä taulukko seuraavassa diassa – ryhmänvetäjä jakaa ppt-näkymän ryhmälle

Otsikko:	
Miksi	
Kenelle	
Mitä	
Miten	
Kuka	
Haasteet	
Edistävät tekijät	

15.15 -15.45 Työpajojen purku

- Siirrytään samaan tilaan – jossa kukin ryhmä esittelee kehittelemäänsä aihiota (taulukon avulla) kaikille **7 min / ryhmä**
- *Esitykset äänitetään*
- Täydentävä keskustelu **3 min / ryhmä**

15.45-16 Miten tästä eteenpäin ja kiitokset!

Lämmin Kiitos osallistumisestasi!

HyvinVoi-verkkosivut:

<http://www.gcfinland.fi/HyvinVoi-koordinaatio>

FB-ryhmä [HyvinVoi-koordinaatio](#)

Instagramin tunniste [#HyvinVoi](#)

Twitter [@hyvin_voi](#)

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HyvinVoi
KOORDINAATIO

MAASEUTU 2020

Luke lyhyesti

Kiitos!

elina.vehmasto@luke.fi

majja.lipponen@luke.fi

taina.lilja@luke.fi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

 HyvinVoi
KOORDINAATIO

MAASEUTU 2020

125 M€

Liikevaihto

73 M€

Valtion budjettirahoitus

52 M€

Ulkopuolinen rahoitus

25

Toimipaikkaa Suomessa

Pääkonttori Helsingissä

Läsnä 12 kampuksella yliopistojen,
tutkimuslaitosten ja ammatti-
korkeakoulujen kanssa.

1288

Työntekijää

46 tutkimusprofessoria

622 tutkijaa

*Olemme yksi Suomen neljästä
tilastoviranomaisesta.*